

**CURTEA SUPRĂMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

08 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie și Plămădeală Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 iulie 2021, în cauza penală în privința lui

Fusa Diana xxxx

Popovici Didina xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 23.09.2016 – 14.07.2017;

Instanța de apel: 07.08.2017 – 28.03.2019;

Instanța de recurs: 19.06.2019 – 17.09.2019;

Instanța de apel: 17.10.2019 – 07.07.2021;

Instanța de recurs: 20.08.2021 – 08.12.2021.

A C O N S T A T A T

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 14 iulie 2017, Fusa Diana și Popovici Didina învinuite de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.42, 190 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, au fost achitate.

Prin aceeași sentință procesul penal în privința lui Friptuleac Ina pe art.190 alin.(2) lit. b) Cod penal a fost încetat, în temeiul Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.210 din 29.07.2016, însă în privința acesteia hotărârile judecătorești nu se contestă cu recurs ordinar.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat că Fusa Diana, a fost învinuită de către organul de urmărire penală pentru faptul că la data de 03.09.2015, activând în cadrul Direcției Asistență Socială Protecția Familiei și Copilului Xxxx, în calitate de asistent social comunitar în primăria s. Xxxx r-nul Xxxx, având obligația, conform fișei de post a asistentului social comunitar aprobată prin ordinul Ministrului Protecției Sociale, familiei și Copilului nr.54 din 10.06.2009 de a completa cu regularitate documentația de care este responsabilă, inclusiv și dosarele beneficiarilor, folosind situația de serviciu, știind cu certitudine de faptul că cheltuielile de transportare din Federația Rusă or. Moscova în s. Xxxx r-nul Xxxx R. Moldova a cadavrului neînsuflețit a lui Friptuleac Oleg, decedat la 28.06.2015 în or. Moscova Federația Rusă, cât și de îmbălsămare, au fost suportate de către Dima Adela, sora decedatului, intenționat, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, la propunerea lui Friptuleac Ina și de comun acord cu ultima, în mod ilegal a perfectat ancheta socială

cu nr. 43 din 03.09.2015 pe numele lui Friptuleac Ina, în care în pct. 3 a inclus informația neautentică, precum că, starea materială a familiei Friptuleac Ina a fost afectată în urma aducerii cadavrului neînsuflețit a soțului în Republica Moldova de peste hotare, care este un document oficial cu conținut neautentic pe care împreună cu alte documente oficiale, Friptuleac Ina le-a prezentat Fondului Republican de susținere socială a populației din mun. Chișinău, de unde prin înșelăciune, a însușit suma de 10.950 lei, ca cheltuieli de pregătire și transportare a defunctului din or. Moscova Federația Rusă în Republica Moldova s. Xxxx r-nul Xxxx, la domiciliu, cauzând părții vătămate nominalizate un prejudiciu material în suma descrisă.

La fel, instanța a constatat că Popovici Didina, a fost învinuită de către organul de urmărire penală pentru faptul că la data de 03.09.2015, activând în funcția de secretar al Consiliului Comunal Xxxx r-nul Xxxx, cumulând și funcția de primar interimar al comunei în cauză, folosind situația de serviciu, știind cu certitudine de faptul precum că cheltuielile de înmormântare, transportare a cadavrului neînsuflețit a lui Friptuleac Oleg decedat la 28.06.2015 în or. Moscova Federația Rusă, a avut loc în s. Xxxx r-nul Xxxx de la domiciliul surorii defunctului, Dima Adela și că acestea au fost suportate de către ultima, intenționat, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, la propunerea lui Friptuleac Ina, care este soția defunctului, de comun acord cu ultima, în mod ilegal a perfectat adeverința cu nr.1116 din acea dată, din numele primarului s. Xxxx r-nul Xxxx, Petru Friptuleac, aflat în concediu anual în acel timp, în care a inclus informația neautentică precum că, „ Friptuleac Ina a.n.19.03.1977 domiciliată în s. Xxxx r-nul Xxxx, a suportat toate cheltuielile pentru înmormântarea defunctului Friptuleac Oleg, decedat la 28.06.2015, certificat de deces XXXX”, care este un document oficial cu conținut neautentic pe care împreună cu alte documente oficiale, Friptuleac Ina le-a prezentat Fondului Republican de susținere socială a populației din mun. Chișinău, de unde prin înșelăciune, Friptuleac Ina a însușit suma de 10 950 lei, ca cheltuieli de pregătire și transportare a defunctului din or. Moscova Federația Rusă în Republica Moldova, s. Xxxx r-nul Xxxx, la domiciliu, cauzând părții vătămate un prejudiciu material în suma descrisă.

3. Sentința a fost contestată cu apel de către acuzatorul de stat, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Fusa Diana și Popovici Didina să fie recunoscute vinovate și condamnate de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.42, 190 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, la amendă în mărime a câte 800 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 2 ani, pentru fiecare.

În motivarea apelului a invocat că, prima instanța nu a dat nicio apreciere probatoriului acumulat în cadrul urmăririi penale.

De asemenea, acuzarea menționează că, inculpatele se contrazic în declarațiile sale asupra faptului că nu au fost cunoscute că cheltuielile de transportarea cadavrului lui Friptuleac Oleg nu au fost suportate de către Friptuleac Ina, deoarece ambele au fost cunoscute cu circumstanțele cazului și anume că toate cheltuielile au fost suportate anume de către Dima Adela.

La fel, acuzarea menționează că prin probele administrate a fost demonstrată complicitatea acestora la comiterea infracțiunii menționate.

A remarcat, că complicitatea inculpatelor la comiterea infracțiunii se deduce din faptul că inculpata Fusa Diana, angajată în calitate de asistent social pe lângă Primăria Xxxx și Popovici Didina, angajată în calitate de secretar al Consiliului sătesc Xxxx, fiind abilitate prin lege de a verifica legalitatea actelor primite dar și eliberate de către autoritățile publice locale, nu a făcut lucrul dat din care motive pe caz s-a constatat că,

în astfel de situație, ambele au fost cunoscute cu toate circumstanțele cazului și au acționat de comun acord.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din Bălți din 28 martie 2019, a fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Fusa Diana și Popovici Didina au fost achitate de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.42, 190 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. În argumentarea soluției pronunțate, instanța de apel a indicat că prima instanță corect a ajuns la concluzia de achitare a lui Fusa Diana și Popovici Didina de comiterea infracțiunii prevăzute de art.42, 190 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, iar probele prezentate de învinuire la care face trimitere autorul apelului, instanța de fond le-a dat o apreciere legală sub toate aspectele, complet și obiectiv, în coroborarea lor cu celelalte probe, nefiind stabilită în acțiunile lui Fusa Diana și Popovici Didina comiterea infracțiunii incriminate.

Instanța de apel a menționat că, prima instanță a stabilit corect că vinovăția inculpatelor nu și-a găsit confirmarea în ședința de judecată și că în privința acestora urmează a fi pronunțată o sentința de achitare, deoarece nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, or, nicio probă prezentată și cercetată în ședința instanței de fond și suplimentar în cea de apel, n-a confirmat învinuirea, nefiind aduse probe veridice care ar demonstra că ultimele au comis infracțiunea incriminată.

Totodată, sentința urmează a fi casată, deoarece dispozitivul acesteia nu corespunde cerințelor art.396 pct. 2) Cod de procedură penală, fiindcă deși în partea descriptivă a sentinței, instanța a motivat sentința în sensul achitării pe motivul lipsei faptei infracțiunii, în dispozitivul acesteia, temeiul dat nu se regăsește, fapt ce impune admiterea apelului cu casarea sentinței cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri noi în sensul indicat.

5. Procurorul a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicitând casarea acesteia, cu trimiterea cauzei la rejudecare, în instanța de apel.

În argumentarea recursului a invocat, că instanța de apel incorect a considerat lipsa probelor care ar dovedi vinovăția inculpatelor, pe când probele administrate în cadrul cercetării judecătorești, probează vinovăția acestora.

Instanța de apel a dispus achitarea inculpatelor pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, dar a făcut trimitere la art.390 alin.(1) pct. 2) Cod de procedură penală, care prevede temeiul de achitare că fapta nu a fost săvârșită de inculpat, care nu a fost reținut de instanța de apel.

Totodată, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apel, ceea ce echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 17 septembrie 2019, a fost admis recursul ordinar declarat, casată total decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. Pentru a decide astfel, instanța de recurs ordinar a reținut că instanța de apel nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, repetându-le întocmai, nu a desființat total sentința, menținând parțial o sentința nemotivată și neîntemeiată legal.

În continuare, instanța de recurs a menționat că instanța de apel a constatat în

descriptivului deciziei mai multe temeuri de achitare a inculpatelor, care se contrazic și se exclud reciproc, cum ar fi că: „nefiind stabilită în acțiunile lui Fusa Diana și Popovici Didina comiterea infracțiunii incriminatei..., nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, ori, nicio probă prezentată și cercetată în ședința instanței de fond și suplimentar în cea de apel, na confirmat învinuirea, nefiind aduse probe veridice care ar demonstra că ultimele au comis infracțiunea incriminată”.

Totodată, în dispozitiv, a indicat divergent că inculpatele se achită din motiv că: „ nu s-a constatat existența faptei infracțiunii”, invocând în drept prevederile art.390 alin.(1) pct. 2) Cod de procedură penală – fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

În altă ordine de idei, instanța de recurs a precizat că, instanța de apel doar a trecut în revistă probele administrate pe caz, însă nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept indicate în rechizitoriu, privind învinuirea formulată inculpatelor și nu a indicat motivele pentru care a respins probele acușării.

În situația în care instanța de apel nu a apreciat probele prezentate de acușare, decizia judecătorească este afectată și nu poate fi considerată legală și întemeiată și urmează a fi casată cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, pentru examinarea amănunțită a actului de învinuire și a probelor administrate în prezenta cauză penală.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din Bălți din 07 iulie 2021, a fost respins, ca nefondat, apelul procurorului cu menținerea sentinței fără modificări.

7.1. În argumentarea soluției pronunțate, instanța de apel a menționat că, prima instanță a stabilit în mod corect starea de fapt și de drept pe cauză, a făcut o analiză profundă a probelor prezentate și a făcut concluzii care se bazează pe materialul probant prezentat, din aceste considerente instanța de apel nu prevede temeii pentru a reține argumentele apelantului și a desființa sentința respectivă și a pronunța o sentința de condamnare.

Temeinicia sentinței a fost verificată, reieșind din argumentele aduse de către autorul apelului, în raport cu materialul probant acumulat și cu cadrul legal existent. Procurorul participant în ședința instanței de apel a solicitat cercetarea suplimentară a probelor administrate conform regulilor generale prevăzute pentru prima instanță, demers care a fost admis de către instanța de apel, fiind audiați: martorul Prepeleac Mariana, precum și inculpatele Popovici Didina și Fusa Diana, martorul solicitat de către apărători Friptuleac Ina, și totodată, la cererea procurorului au fost citite în ședința instanței de apel, declarațiile martorilor Dima Adela, Focșa Elena, Strungari Tamara, Moisei Anatolii, Friptuleac Petru, reprezentantului părții vătămate Boboc Nadejda care au fost audiați în prima instanță, și probele materiale examinate în cadrul ședinței primei instanțe.

De asemenea în instanța de apel au fost cercetate următoarele probe scrise: procesul-verbal de consemnare a plângerii verbale depuse de către Dima Adela la data de 20.02.2016 (f.d.2, vol. I); anexele depuse la procesul verbal de consemnare, și anume copia certificatului de naștere, certificat de căsătorie, copia buletinului de identitate, certificatul de deces referitor la Friptuleac Oleg, însemnările făcute de către Federația Rusă, certificatul de deces eliberat pe numele Friptuleac Oleg, actele ce țin de transportarea defunctului din Federația Rusă (f.d.3-11, vol. I); demersul directorului Fondului de susținere socială a populației-Emilia Cioban prin care se solicită transmiterea actelor care au servit temeii de eliberare a sumei bănești (f.d.13, vol. I);

adresarea către Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Xxxx din data de 04.09.2015 (f.d.15, vol. I); fișa de calculare a compensării cheltuielilor suportate la transportarea corpului neînsuflețit a lui Friptuleac Oleg, unde este indicat că titular de ajutor este Friptuleac Ina, cu toate actele care au fost cu inscripția copia corespunde originalului (f.d.16-31, vol. I); ordonanța de efectuarea ridicării de obiecte și documente din data de 12.02.2016, prin care de la persoanele publice ai primăriei comunei Xxxx r-nul Xxxx au fost ridicate documente ce țin de cheltuielile de transport legate de transportul din Federația Rusă a lui Friptuleac Oleg (f.d.41, vol. I); procesul-verbal de ridicare, și anume documentele ce au fost ridicate de la Friptuleac Ina (f.d.42-53, vol. I); instrucțiunea privind modul de stabilire și plata a ajutorului de deces (f.d.54-60, vol. I); demersul către departamentul Poliției de Frontieră al MAI cu informația parvenită de la Poliția Frontieră (f.d.63- 67, vol. I); procesul-verbal de cercetare la fața locului cu un șir de planșe fotografice, și anume vederea gospodăriei lui Dima Angela, și alte fotografii ce țin de înmormântarea lui Friptuleac Oleg (f.d.72-83, vol. I); ordonanța privind efectuarea ridicării de documente, cu procesul-verbal de ridicare (f.d.84-85, vol. I); procesul-verbal de examinare a obiectului, și anume a fost examinat registrul de ieșire și evidență a înscrisurilor din primăria comunei Xxxx, r-nul Xxxx (f.d.86-90, vol. I); ordonanța de recunoaștere și de anexare a corpurilor delictate la cauza penală din data de 26.04.2016 (f.d.91, vol. I); înscrisurile transmise de către primarul comunei Xxxx-Friptuleac Petru (f.d.94-98, vol. I); procura de recunoaștere de reprezentat al părții vătămate din data de 23.03.2016 cu nr. xxxx (f.d.99, vol. I); procesul-verbal al ședinței nr.12 din data de 24.09.2015 al consiliului de administrație al fondului republican de susținere socială a populației, cu actele ce țin de stabilirea ajutorului material compensarea cheltuielilor suportate la transportarea la baștină a corpului neînsuflețit al persoanei decedate peste hotarele din fondurile de susținere a populației (f.d.104-107, vol. I); anexa și regulament privind stabilirea cuantumului ajutorului materiale pentru compensarea cheltuielilor suportate la transportarea la baștină a corpului neînsuflețit al rudei decedate peste hotare din fondurile de susținere socială a populației (f.d.108-112, vol. I); informația referitor la repatrierea cadavrului (f.d.113-115, vol. I); ordonanța de recunoaștere în calitate de parte civilă a lui Boboc Nadejda, reprezentat al părții civile (f.d.117, vol. I); declarațiile de la faza de urmărire penală a lui Dima Adela din data de 17.02.2015 (f.d.118-119, vol. I); actele de identitate pe numele lui Dima Adela, privind informația la trecerea frontierei RM, la fel audierea suplimentară a lui Dima Adela din data de 24.03.2016 (f.d.120-123, vol. I); lista produselor alimentare cât și a altor bunuri folosite la înmormântare la data de 05.07.2015 (f.d.124 vol. I); adeverința eliberată de către primarul Friptuleac Petru (f.d.126 vol. I); adeverința eliberată de către primar-interimar Popovici Didina (f.d.127, vol. I); fișa de post eliberată pe numele lui Fusa Diana (f.d.21- 25, vol. II); extrasul din ordinul nr.39 din data de 18.06.2010 (f.d.27, vol. II); caracteristica eliberată pe numele Fusa Diana (f.d.28, vol. II); adeverința privind componența familiei (f.d.29, vol.II); decizia cu privire la numirea în funcție la secretarul Consiliului comunal Xxxx din data de 06.03.2012 (f.d.47, vol. II); caracteristica eliberată pe numele Popovici Didina (f.d.53-56, vol. II); copia dispoziției din 12.05.2015 și copia dispoziției din 22.07.2015 prin care Friptuleac Petru și-a suspendat activitatea de primar pentru perioada companiei electorale la alegerile locale, funcția de primar pentru perioada suspendării va fi deținută de către secretarul consiliului comunal D. Popovici (f.d.74-76, vol. II).

Potrivit instanței de apel, la soluționarea cauzei, prima instanță a ținut cont în deplină măsură de prevederile art.99-101 Cod de procedură penală, a cercetat cauza și probele prezentate de părți sub toate aspectele, verificându-le și apreciindu-le just prin

prisma pertinentei, concludenții, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu lor din punct de vedere al coroborării lor și întemeiat a dispus achitarea lui Popovici Didina și Fusa Diana de sub învinuirea înaintată în baza art.art.42, 190 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Instanța de apel a menționat, că latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la art.190 Cod penal se caracterizează, în primul rând, prin vinovăție sub formă de intenție directă. Însă nu s-a stabilit, ca lui Fusa Diana și lui Popovici Didina li s-ar fi făcut careva promisiuni de a beneficia ilegal de careva bunuri ale altei persoane.

Instanța de apel a conchis, că învinuirea înaintată nu s-a confirmat prin probele administrate, din care motiv prima instanță corect a statuat lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.art.42, 190 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, precizând că nu sa confirmat faptul că Fusa Diana și Popovici Didina ar fi știut cu certitudine că cheltuielile de transportare a cadavrului Friptuleac Oleg din Federația Rusă în Republica Moldova ar fi fost suportate de către Dima Adela. Dimpotrivă, martorul Dima Adela a confirmat în ședință că o parte din banii achitați pentru îmbălsămarea cadavrului au fost adunați de lucrătorii cu care a muncit Friptuleac Oleg până la deces, și anume în sumă de 30.000 ruble rusești. Precum, adresând-u-se cu cerere de acordare a ajutorului material în legătură cu decesul soțului, în ședință nu s-a stabilit că Friptuleac Ina a comunicat lui Fusa Diana, care activa în calitate de asistent social comunitar pe lângă Primăria s. Xxxx r-nul Xxxx, și lui Popovici Didina, care deținea funcția de secretar al Consiliului Comunal Xxxx r-l Xxxx și cumula funcția de primar interimar al comunei, că n-ar fi suportat cheltuieli în legătură cu repatrierea corpului neînsuflețit al soțului său cu care se afla în relații de căsătorie, or, însăși Friptuleac Ina în ședință a declarat că nu a comunicat lui Fusa Diana și Popovici Didina că n-a suportat cheltuielile legate de transportarea corpului neînsuflețit a soțului său din Rusia în Moldova, iar simplul fapt că pe factura, eliberată la îmbălsămarea cadavrului în Federația Rusă, era aplicată semnătura lui Dima Adela nu denotă automat că aceasta ar fi suportat personal aceste cheltuieli. Sau ,aceasta fiind în legătură de afinitate cu Friptuleac Ina nu se excludea faptul că ar fi avut o înțelegere (că Friptuleac Ina i-a transmis bani pentru repatrierea cadavrului, or că Dima Adela ar fi achitat din banii săi și ulterior Friptuleac Ina i-ar fi restituit), iar necunoscând despre relațiile dintre acestea nu putea Fusa Diana și Popovici Didina să presupună că ar fi fost vreun fals la mijloc, atât timp cât nu au deținut nici o informație în acest sens. Iar adresând-u-se cu astfel de cerere, din care rezulta că Friptuleac Ina și-a pierdut soțul, prezentând, pe propria răspundere, înscrisuri din care rezulta că a suportat cheltuieli pentru repatrierea acestuia, Fusa Diana și Popovici Didina nu au avut nici un temei de a o trata pe Friptuleac Ina ca pe o persoană de rea credință.

Instanța de apel a constatat, că învinuirea formulată precum că, Fusa Diana și Popovici Didina ar fi cunoscut cu certitudine de faptul că, Friptuleac Dina nu ar fi suportat aceste cheltuieli este declarativă, or, în ședință aceste circumstanțe nu s-au confirmat, fiind obligația acuzatorului de stat de a demonstra, prin probe concludente și pertinente, învinuirea înaintată.

Instanța de apel a mai precizat că, momentul în care a avut loc înmormântarea lui Friptuleac Oleg, iar funeraliile ar fi avut loc la casa părintească a defunctului și nu la casa sa, la fel nu dovedesc vinovăția inculpatelor Fusa Diana și Popovici Didina, din aceste circumstanțe nu se poate deduce cert de către cine ar fi fost suportate cheltuielile de repatriere a cadavrului.

De asemenea, instanța de apel a constatat că nu s-a stabilit faptul că, inculpatele Fusa Diana și Popovici Didina să fi fost informate, până la depunerea cererii de către

Friptuleac Ina, în ce circumstanțe a avut loc repatrierea cadavrului lui Friptuleac Oleg, ele nefiind în relații de rudenie cu Friptuleac Ina sau cu rudele lui Friptuleac Oleg cu care să fi discutat asupra acestor circumstanțe, precum alte persoane care ar fi cunoscut aceste momente. Abia după ce Dima Adela s-a adresat la Primăria com. Xxxx r-l Xxxx cu cerere de recuperare a cheltuielilor suportate pentru transportarea cadavrului fratelui său, Friptuleac Oleg, mult mai târziu după ce Friptuleac Ina a depus cerere în acest sens, acestea au cunoscut circumstanțele adevărate în care a avut loc repatrierea cadavrului lui Friptuleac Oleg, până atunci, în ședința de judecată, nu s-a stabilit că acestea să cunoască aceste circumstanțe, cu atât mai mult „cu certitudine”.

Prin urmare, instanța de apel a reținut că, Friptuleac Ina a prezentat actele în original, inclusiv și contractul de transportare a cadavrului, încheiat între ea cu conducătorul auto, Popovici Ilie. Or, deținând actele necesare în original, fiind în legătură de rudenie cu Dima Adela, aflându-se în relații de căsătorie cu Friptuleac Oleg, puteau oare Fusa Diana și Popovici Didina să bănuiască referitor la careva ilegalități din partea lui Friptuleac Ina, nemaivorbind de complicitate la săvârșirea infracțiunii de escrocherie, fiind singure induse în eroare de către Friptuleac Ina, care a lăsat sub tăcere relațiile cu rudele soțului decedat, circumstanțele privind repatrierea cadavrului.

Reieșind din materialele cauzei, precum și declarațiile martorilor și a reprezentantului părții vătămate, instanța de apel a constatat că nu se dovedește faptul că Popovici Didina și Fusa Diana intenționat, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, la propunerea lui Friptuleac Ina, care este soția defunctului, de comun acord cu ultima, ar fi săvârșit infracțiunea prevăzută la art.190 alin.(2) lit. b), d) Cod penal prin prisma art.42 Cod penal.

Instanța de apel a conchis că, prin prisma materialului probator administrat în cauza penală, se atestă faptul că poziția acuzării este una lipsită de suport juridic, deoarece în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat că fapta inculpatelor nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, or, soluția primei instanțe privind achitarea inculpatelor de sub învinuirea înaintată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.art.42, 190 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, este una corectă, adoptată în baza tuturor probelor administrate, care au fost corect apreciate prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală.

8. Procurorul a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicitând casarea acesteia, cu trimiterea cauzei la rejudecare, în instanța de apel.

În argumentarea recursului menționează, că instanța de apel nu a dat deplină eficiență prevederilor art.art.95, 100, 101 Cod de procedură penală, or, săvârșirea infracțiunii incriminate inculpatelor, se confirmă prin cumulul de probe veridice, utile, concludente, care se află într-o coroborare reciprocă, administrate de către organul de urmărire penală în prezenta cauză și cercetate în instanța de judecată.

Invocă dezacordul cu constatarea făcută de către instanța de apel, referitor la faptul nevinovăției lui Fusa Diana și Popovici Didina de comiterea infracțiunii incriminate, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Astfel, instanța de apel, contrar prevederilor art.art.414, 417 Cod de procedură penală, ilegal a adoptat o decizie de menținere a sentinței de achitare, dând prioritate în exclusivitate depozițiilor inculpatelor Fusa Diana și Popovici Didina, care au negat în instanță vinovăția sa, nu a dat apreciere probele prezentate în sprijinul acuzării.

9. Avocatul Treșnevschi Valentin în numele inculpatei Fusa Diana, a depus

referință la recursul procurorului, pledând pentru respingerea acestuia ca inadmisibil și menținerea deciziei instanței de apel fără modificări.

10. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal constată că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Deși în conținutul recursului declarat de către procuror, a fost invocat în calitate de temei pentru casarea deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, în esență, argumentele procurorului se concentrează asupra faptului că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apel, cât și incorect a dispus achitarea inculpatelor, pe când probele administrate în cadrul cercetării judecătorești, probează vinovăția acestora.

Astfel, analizând poziția procurorului cu solicitările înaintate, Colegiul penal atestă că aceasta se circumscrie temeiului de casare prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit căruia, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Analizând decizia instanței de apel prin prisma erorii de drept prevăzută de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată, că asemenea eroare nu se confirmă la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art.414 alin.(1), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de procuror, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Potrivit prevederilor art.414 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Totodată, conform prevederilor art.417 alin.(8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

La caz, reieșind din esența criticelor invocate în recursul declarat de către titularul cererii, Colegiul penal reține că acestea se referă în mare parte doar la chestiunea de apreciere a probelor.

Mai mult, reieșind din analiza textuală a recursului declarat, se constată că partea acuzării face o proprie evaluare a materialului probator, susținând că actele cauzei demonstrează pe lângă componenta infracțiunii prevăzute de art.42, art.190 alin.(2) lit. b), d) Cod penal și săvârșirea de către Fusa Diana și Popovici Didina a infracțiunii menționate.

Sub acest aspect, însă, se impune precizarea că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, cât și de părțile în proces, se concentrează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități.

Aprecierea probelor după intima convingere a judecătorului trebuie să se bazeze pe prevederile legale, precum și pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludența, veridicitatea și utilitatea acestora și toate probele în ansamblul lor sunt apreciate din punct de vedere al coroborării acestora.

Însă, cu referire la faptul dacă chestiunea de apreciere a probelor poate fi invocată la această etapă a procedurilor, instanța de recurs reiterează, că motivele de reapreciere a probelor, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, și astfel nu pot fi considerate ca motiv sub aspectul casării ca fiind ilegală a hotărârii contestate, deoarece instanța de recurs nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor respective.

Din aceste considerente, Colegiul penal nu examinează criticele referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factice, ci verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanțele de fond, corectitudinea dispunerii condamnării inculpaților conform învinuirii incriminate, astfel că reaprecierea probelor, în modul propus de către autorul recursului, nu se încadrează în prevederile art.427 Cod de procedură penală, iar o altă opinie asupra probelor, care au fost puse la baza hotărârii primei instanțe, apoi verificate de instanța de apel, prin continuarea judecării cauzei în fond, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

În acest sens Colegiul penal atestă că, la soluționarea cauzei instanța de apel a ținut cont de prevederile art.art.99-101, 414 Cod de procedură penală, a cercetat probele sub toate aspectele, verificându-le și apreciindu-le prin prisma relevanței, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, astfel întemeiat ajungând la concluzia menținerii sentinței.

Cu referire la afirmațiile părții acuzării prin care se susține că instanța de apel nu a luat în considerare argumentele susținute în cererea de apel, Colegiul penal le apreciază critic, deoarece, verificând minuțios decizia recurată în raport cu argumentele invocate în apel, Colegiul penal ajunge la concluzia că partea acuzării a primit răspuns la argumentele înaintate, iar simplul dezacord al titularului cererii de recurs cu soluția pronunțată în speță nu constituie temei de admitere a recursului în sensul formulat.

Totodată, Colegiul penal atestă că procurorul nu a oferit o susținere argumentată a temeiului precum că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul procurorului, întrucât în conținutul recursului nu a fost expuse motivele concrete din apelul acuzatorului de stat asupra cărora instanța de apel nu s-a expus și nu a oferit nici o apreciere, astfel atestându-se invocarea declarativă a respectivului temei.

Cu referire la alegațiile procurorului precum că instanța de apel urma să ia în

considerație declarațiile reprezentantului părții vătămate Boboc Nadejda și a martorului Dima Adela, raportând însă aceste argumente la conținutul deciziei atacate, Colegiul penal constată că instanța de apel a dat o argumentare amplă soluției pronunțate, apreciind just că probatoriul administrat nu dovedește săvârșirea de către Fusa Diana și Popovici Didina a infracțiunii prevăzute de art.art.42, 190 alin.(2) lit. b), d) Cod penal.

În continuare, Colegiul penal atestă că, analizând argumentele care i-au format convingerea instanței de apel cu privire la menținerea sentinței, Colegiul penal constată că decizia recurată conține motive legale pe care se întemeiază soluția, iar soluția pronunțată nu este contrară prevederilor legii procesual penale și practicii judiciare.

Întru elucidarea acestor aspecte, Colegiul penal notează că, la acest capitol instanța de apel corect a constatat că nu s-a stabilit faptul că, inculpatele Fusa Diana și Popovici Didina să fi fost informate, până la depunerea cererii de către Friptuleac Ina, în ce circumstanțe a avut loc repatrierea cadavrului lui Friptuleac Oleg, ele nefiind în relații de rudenie cu Friptuleac Ina sau cu rudele lui Friptuleac Oleg cu care să fi discutat asupra acestor circumstanțe, precum alte persoane care ar fi cunoscut aceste momente. Abia după ce Dima Adela s-a adresat la Primăria com. Xxxx r-nul Xxxx cu cerere de recuperare a cheltuielilor suportate pentru transportarea cadavrului fratelui său, Friptuleac Oleg, mult mai târziu după ce Friptuleac Ina a depus cerere în acest sens, acestea au cunoscut circumstanțele adevărate în care a avut loc repatrierea cadavrului lui Friptuleac Oleg, până atunci, în ședința de judecată, nu s-a stabilit că acestea să cunoască aceste circumstanțe, cu atât mai mult „cu certitudine”.

Sub acest aspect, Colegiul penal remarcă că, instanța de apel corect a reținut că, Friptuleac Ina a prezentat actele în original, inclusiv și contractul de transportare a cadavrului, încheiat între ea cu conducătorul auto, Popovici Ilie. Or, deținând actele necesare în original, fiind în legătură de rudenie cu Dima Adela, aflându-se în relații de căsătorie cu Friptuleac Oleg, puteau oare Fusa Diana și Popovici Didina să bănuiască referitor la careva ilegalități din partea lui Friptuleac Ina, nemaivorbind de complicitate la săvârșirea infracțiunii de escrocherie, fiind singure induse în eroare de către Friptuleac Ina, care a lăsat sub tăcere relațiile dintre ea și rudele soțului decedat și circumstanțele în care a avut loc repatrierea cadavrului.

Mai mult, Colegiul penal menționează că potrivit art.26 alin.(2) și (3), art.27 Cod de procedură penală, judecătorul judecă materialele și cauzele penale conform legii și propriei convingeri bazate pe probele cercetate în procedura judiciară respectivă. Judecătorul nu trebuie să fie predispus să accepte concluziile date de organul de urmărire penală în defavoarea inculpatului sau să înceapă o judecată de la ideea preconcepută că acesta a comis o infracțiune ce constituie obiectul învinuirii. Sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului. Judecătorul și persoana care efectuează urmărirea penală apreciază probele în conformitate cu propria lor convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Nici o probă nu are putere probantă dinainte stabilită.

Potrivit art.99 alin.(2) Cod de procedură penală, probele administrate se verifică și se apreciază de către organul de urmărire penală sau instanță.

Astfel, că aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei așa cum propune recurentul este o competență și prerogativă legală a instanțelor de fond și aceasta nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art.427 Cod de procedură penală, prin urmare, invocarea acestei chestiuni drept temei de casare în recursul ordinar este lipsită de suport legal.

Relevant, la caz, Colegiul penal constată și faptul, că temeiurile invocate de către recurent, precum și argumentele acestuia au constituit obiect de examinare la judecarea

cauzei în instanța de apel, și asupra acestora instanța judecătorească s-a expus argumentat în hotărârea pronunțată, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, considerând că reiterarea acesteia nu este necesară. Or, în cazul în care instanțele de fond și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*Helle c. Finlandei, hotărârea din 19 decembrie 1997; Garcia Ruiz c. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999*).

Față de cele ce preced, Colegiul penal atestă că instanța de apel la judecarea cauzei nu a comis erori de drept, care ar impune casarea deciziei adoptate, motiv din care se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de către procuror, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În temeiul art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 iulie 2021, în cauza penală în privința lui *Fusa Diana xxxx și Popovici Didina xxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 10 februarie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie